

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoP/11/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723202167
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Silvia Tisová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:5723202167.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Silvie Tisovej a členov senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Petra Straku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti:
A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, pobytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, deti rodičov:
matka B. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom Mesto C., t. č. pobytom D. E. A. - E. F. G. C. - E., E. X, a otec H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom B., I. A. J. XXX, t. č. K., ul. X. J. G. XX, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, na odvolanie otca voči rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 9P/70/2024 - 94 zo dňa 16.09.2024, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o úprave bežného výživného a zameškaného výživného **p o t v r d z u j e**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom č. k. 9P/70/2024 - 94 zo dňa 16.09.2024 Okresný súd Martin (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozhodol nasledovne:

Maloletý A. a maloletý C. sa zverujú do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok.

Otec je povinný platiť pre maloletého A. výživné vo výške 100,- Eur mesačne a pre maloletého C. výživné vo výške 100,- Eur mesačne, splatné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, s účinnosťou od 18.07.2023.

Zameškané výživné pre maloletého A. vo výške 1.445,08 Eur a pre maloletého C. vo výške 1.445,08 Eur je otec povinný splácať po 50,- Eur mesačných splátkach, na každé z detí zvlášť, spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok.

Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 9P/69/2023-52 zo dňa 18.05.2023.

Styk rodičia žiadajú neupraviť.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Prvostupňový súd zistil, že napriek ich zvereniu do striedavej osobnej starostlivosti, sa deti nachádzajú v starostlivosti matky, pričom otec sa o ne nezaujíma a striedavá osobná starostlivosť sa v podstate od počiatku nerealizuje, pričom otec so zmenou starostlivosti súhlasil. Vzhľadom k tomu deti zveril matke. Otcovi určil výživné vo výške 100 eur na každé dieťa s prihliadnutím na okolnosť, že matka je poberateľkou rodičovského príspevku (v roku 2023 vo výške 301 eur) a prídavkov na deti (180 eur), žije v zariadení núdzového bývania, za ktoré hradí sumu 155 eur. Oprávnené výdavky mal. detí ustálil vo výške 180 eur na každé. U otca zistil, že pracuje v spoločnosti Eurotools s. r. o., ako aj pod svojim menom a dosahuje príjem od 09/2022 do 12/2022 vo výške 719,50 eur, od 16.01.2023 do 20.03.2023 vo výške

558 eur brutto, od 23.03.2023 do 26.04.2023 vo výške 386 eur brutto, od 02.06.2023 do 19.07.2023 vo výške 387 eur (len za mesiac 06/2023), od 09.08.2023 do 15.10.2023 vo výške 544 eur, od 02.11.2023 do 11.12.2023 vo výške 705 eur (len za mesiac 11/2023) a od 09.01.2024 dosahuje hrubú mzdu 850 eur a od 01.07.2024 pracuje aj pod menom H. B. a jeho priemerný vymeriavací základ za 07/2024 do 08/2024 predstavoval 798 eur. Prvostupňový súd poukázal na to, že otec neuviedol žiadne svoje výdavky, opakovane sa nedostavil ku kolíznemu opatrovníkovi, ani na pojednávania.

Výživné priznal od 18.07.2023, teda od začatia konania, rešpektujúc § 77 ods. 1 Zákona o rodine, nakoľko síce nebolo výživné počas trvania striedavej osobnej starostlivosti určené, avšak považoval za spravodlivé, aby matka dostala výživné za obdobie, počas ktorého sa striedavá osobná starostlivosť nerealizovala, čo je zhruba od podania návrhu. Konštatoval aj zmenu pomerov v danom čase. Pri určení nedoplatku do 30.09.2024 vychádzal zo skutočnosti, že otec si vyživovaciu povinnosť neplnil; nedoplatok vo výške 1.445,08 eur na každé z detí umožnil otcovi splácať v splátkach po 50 eur na každé dieťa spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok.

Styk vzhľadom na stanovisko účastníkov - rodičov ponechal neupravený.

O trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

2. V zákonom stanovenej lehote podal proti výrokom uvedeného rozsudku o úprave výživného odvolanie otec z dôvodu, že súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie riadnym spôsobom, keď bral do úvahy len jeho príjmy, ale nevzal do úvahy jeho výdavky.

Tvrdil, že jeho priemerný zárobok je 798 eur mesačne, z čoho spláca exekúciu Sociálnej poisťovni vo výške 120 eur mesačne, zameškané náhradné výživné v exekúcii vo výške 150 eur mesačne, lieky na žalúdok v sume 20 eur, cestovné do práce 80 eur, nájomné 210 eur a hygienu 30 eur, spolu 610 eur. Považoval sa za schopného platiť výživné po 50 eur mesačne, zameškané výživné na každé dieťa. Navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť a nepriznať matke výživné za čas, keď bola striedavá starostlivosť, kedy výživné nebolo určené a každý z rodičov si mal výdavky uhrádzať sám.

3. Matka ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu nevyjadrili.

4. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP, § 34 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“ v spojení s § 3 ods. 5 písm. a/ CMP), preskúmal vec v intenciách ust. § 65 a § 66 CMP a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil, považujúc ho za vecne správny.

5. Preskúmaním napadnutého rozsudku, obsahu spisu a obsahu odvolania odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci vykonal potrebné dokazovanie a v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre rozhodnutie, pričom následne ohľadne možností a schopností otca platiť výživné, ustálenia príjmu otca, z ktorého pri určení výživného vychádzal, rozsahu vyživovacej povinnosti otca, ako aj nutnosti prihliadnuť na zabezpečovanie osobnej starostlivosti zo strany matky a jej obmedzené príjmové možnosti, dospel aj k správnym skutkovým a právnym záverom. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP), za súčasného konštatovania, že otec v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav, resp. s ktorými by sa už nevysporiadal súd prvej inštancie.

6. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti záverov napadnutého rozhodnutia považuje za podstatné uviesť, že pri určovaní výživného sa vychádza z možností a schopností povinnej osoby, v prejednávanej veci otca, ktorý v konaní nepreukázal žiadnu skutočnosť, ktorá by mu bránila uhrádzať výživné v súdom prvej inštancie stanovenej výške. Odvolací súd sa plne stotožňuje so stanovením potenciálneho príjmu otca (850 eur brutto, čomu zodpovedá cca 675 € netto), ako aj so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého má dostatočný príjem na hradenie výživného. Otec má vynaložiť maximálne úsilie pre to, aby dokázal užiť svoje maloleté deti, pričom nepreukázal žiadne objektívne prekážky (napr. zhoršený zdravotný stav), ktoré by mu v tom bránili. Sám dokonca tvrdil, že jeho príjem dosahuje 798 eur.

Ku skutočnosti, že otec je aktuálne nútený splácať dlhy vymáhané cestou exekútora, odvolací súd podotýka, že exekúcie, ktoré vznikli v dôsledku neplnenia si záväzkov, nemajú vplyv na výšku priznaného výživného; neplnenie záväzkov môže ísť len na vrub otca. Dieťaťu je potrebné zabezpečiť jeho potreby každodenne. Otec je teda povinný si vyživovaciu povinnosť plniť aj počas obdobia, keď spláca iné

záväzky, pričom výživné má prednosť pred inými výdavkami, čo aj vymáhanými exekučne, čo odvolací súd zdôrazňuje (§ 62 ods. 5 veta prvá Zákona o rodine).

Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že toto pravidlo nemožno vykladať absolútne, teda tak, že výživné by malo mať prednosť pred akýmkoľvek výdavkami povinného rodiča (§ 62 ods. 5 veta druhá Zákona o rodine), ale pri skúmaní jeho schopností, možností a majetkových pomerov súd len neberie do úvahy tie jeho výdavky, ktoré nie sú nevyhnutné. Všeobecne teda platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča.

7. V prejednávanej veci je nutné konštatovať, že otec nepreukázal žiadne neobvyklé (iné ako bežné výdavky), pričom v celom konaní, vrátane odvolacieho konania nepredložil žiadne dôkazy o svojich tvrdeniach.

8. Odvolací súd na tomto mieste odôvodnenia akcentuje, že rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine), ktoré má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, ale sú bezprostredne ovplyvňované i reálnou schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú tieto veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb pre život kultúrneho človeka. Ak sú veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale sú prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vyspelej spoločnosti. Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať tiež aj tvorbu úspor. (§ 63 ods. 3 ZoR). Toto poňatie odôvodnených potrieb je v súlade so zásadou úmernosti životnej úrovne dieťaťa so životnou úrovňou rodičov, danej spravidla spoločenskou dôležitosťou ich práce. Je určite spravodlivé, ak vzhľadom k tomuto poňatiu odôvodnených potrieb rozhodnutie súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu vyjadrí zásadu úmernosti životnej úrovne dieťaťa k životnej úrovni rodičov (k tomu rozsudok NS ČSR spis. zn. 5Cz 112/1965 z 03.12.1965 uverejnené pod č. R 14/1966).

9. Vo väzbe na uvedené odvolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci súdom prvej inštancie akceptované oprávnené výdavky detí vo výške cca 180 eur mesačne na každé z nich považuje za primerané životnej úrovni rodičov a veku detí (14 a 16) a zodpovedajúce aj vykonanému dokazovaniu. S ďalším rastom maloletých nie je predpoklad znižovania ich výdavkov, čo odvolací súd prízvukuje.

10. Sumarizujúc, s prihliadnutím k tomu, že matka má oproti otcovi nižší príjem (v podobe rodičovského príspevku) a celodenne sa stará o sedem detí, výživné určené súdom prvej inštancie v sume 100 eur mesačne podľa názoru odvolacieho súdu zohľadňuje potreby detí i životnú úroveň rodičov, ako aj príjmové možnosti a majetkové pomery otca. Súčasne sa prvostupňový súd neodklonil ani od Metodiky Ministerstva spravodlivosti pre výpočet výživného (tzv. tabuľkové výživné), podľa ktorého pri čistej mzde 675 eur výživné na dieťa na druhom stupni základnej školy činí 16 percent (cca 108 €) a na strednej škole 18 percent (cca 121 €) z príjmu povinného rodiča.

11. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že za vecne správne považuje aj obdobie, od ktorého bolo výživné upravené, keďže už v čase podania návrhu dňa 18.07.2023 sa striedavá osobná starostlivosť o maloleté deti nerealizovala; výživné je podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine možné priznať od začatia súdneho konania, čo bol aj daný prípad. Správne bola vypočítaná aj výška nedoplatku na zročnom výživnom, keďže otec žiadne výživné neuhrádzal. Splátky, v ktorých súd prvej inštancie povolil nedoplatok splácať, sú primerané jeho výške i pomerom otca.

12. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP za súčasného konštatovania, že nezistil výnimočné okolnosti, pre ktoré by ich priznanie niektorému z účastníkov bolo spravodlivé.

13. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že výroky týkajúce sa osobnej starostlivosti o mal. deti a o neupravení styku otca s deťmi, ktoré neboli odvolaním napadnuté, zostávajú týmto rozhodnutím nedotknuté.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu, na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa § 429 ods. 1 CSP neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).